

Obec Pobedim, IČO: 311910, Sídlo 916 23 Pobedim č. 435

PAMIATKOVÝ ÚRAD SR
Cesta na Červený most č. 6
814 06 Bratislava

Pobedim
dňa 22.04.2024

číslo konania: Z-PUSR-027462/2024

Prílohy: podľa textu

Vec: odvolanie proti rozhodnutiu Pamiatkového úradu Slovenskej republiky zo dňa 28.03.2024 o zamietnutí zmeny vyhlásenia národnej kultúrnej pamiatky Mlyn vodný v Pobedime - okr. Nové Mesto nad Váhom, súp. č. 49, 50 na parc. CKN č. 306, 307, k. ú. Pobedim, evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF) pod č. 1298/1-2 zúžením objektovej skladby o pamiatkový objekt: mlyn vodný (č. ÚZPF 1298/1) v rozsahu časti kultúrnej pamiatky – stavby súp. č. 49 na parc. CKN č. 307 (byt mlynára) na podnet Obce Pobedim

Dňa 11.04. 2023 nám bolo doručené rozhodnutie Pamiatkového úradu Slovenskej republiky zo dňa 28.03.2024 o **zamietnutí** zmeny vyhlásenia národnej kultúrnej pamiatky Mlyn vodný v Pobedime - okr. Nové Mesto nad Váhom, súp. č. 49, 50 na parc. CKN č. 306, 307, k. ú. Pobedim, evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF) pod č. 1298/1-2 zúžením objektovej skladby o pamiatkový objekt: mlyn vodný (č. ÚZPF 1298/1) v rozsahu časti kultúrnej pamiatky – stavby súp. č. 49 na parc. CKN č. 307 (byt mlynára) na podnet Obce Pobedim.

Ustanovenie §53, 54 ods. 1,2 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb.

Proti rozhodnutiu správneho orgánu má účastník konania právo podať odvolanie, pokiaľ zákon neustanovuje inak alebo pokiaľ sa účastník konania odvolania písomne alebo ústne do zápisnice nevzdal.

Odvolanie sa podáva na správnom orgáne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Odvolanie treba podať v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný zákon.

S poukazom na poučenie Pamiatkového úradu Slovenskej republiky a v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami správneho poriadku v platnom znení podávame **odvolanie** proti

rozhodnutiu Pamiatkového úradu Slovenskej republiky / ďalej v texte aj ako „pamiatkový úrad“ / zo dňa 28.03.2024 č. Z-PUSR-027462/2024 o **zamietnutí** zmeny vyhlásenia národnej kultúrnej pamiatky Mlyn vodný v Pobeďime - okr. Nové Mesto nad Váhom, súp. č. 49, 50 na parc. CKN č. 306, 307, k. ú. Pobeďim, evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF) pod č. 1298/1-2 zúžením objektovej skladby o pamiatkový objekt: mlyn vodný (č. ÚZPF 1298/1) v rozsahu časti kultúrnej pamiatky – stavby súp. č. 49 na parc. CKN č. 307 (byt mlynára) na podnet Obce Pobeďim, a to v plnom rozsahu z nasledovných dôvodov:

V úvode odôvodnenia nami napnutého rozhodnutia pamiatkový úrad obširne opisuje pamiatkový objekt Mlyn vodný v zmysle § 2 ods. 2 pamiatkového zákona a jeho historickú, krajinnú, urbanistickú, architektonickú, technickú a umelecko-remeselnú hodnotu.

Uvedený výpočet pamiatkových hodnôt a ich popis v spojitosti s historickým exkurzom Mlyna vodného pamiatkový úrad konštatuje bez zohľadnenia reálneho stavu pamiatky a toho, čo skutočne zostalo hmatateľné z vyššie opísaných hodnôt, a to najmä aký prínos má a bude mať spoločnosť z predmetného, rokmi chátrajúceho objektu.

Na základe nových skutočností, a to najmä aktuálneho stavu predmetnej pamiatky, výpočet pamiatkových hodnôt vo vzťahu k danej budove namietame. Náš názor na absenciu pamiatkových hodnôt ďalej potvrdzuje aj nižšie uvedené konštatovanie pamiatkového úradu.

Pamiatkový úrad konštatuje, že dochovaná technológia mlyna je zachovaná v čiastočne narušenom stave (dlho nepoužívaná, bez údržby), niektoré súčasti jednotlivých stojov chýbajú, drevené časti technologického zariadenia sú napadnuté červotočom, prípadne aj ďalšími škodcami a vyžadovala by si odbornú špecializovanú rekonštrukciu.

V predmetnej právnej veci boli vypracované dva statické posudky, nezávisle od seba, a to:

V mesiaci december roku 2022 bol vypracovaný k predmetným stavbám, súp. č. 49,50 statický posudok Ing. Milošom Šimončíčom – autorizovaným stavebným inžinierom.

V predmetnom statickom posudku sa konštatuje, že mlyn ako národná kultúrna pamiatka sa skladá zo západného a východného krídla, jedná sa o ucelenú stavbu, aj keď z konštrukčného hľadiska je možné odstrániť východné krídlo bez toho, aby bola narušená nosná konštrukcia západného krídla. Opačne to však možné nie je. Táto skutočnosť je ďalším podporným dôkazom tohto návrhu.

Ďalej sa v uvedenom statickom posudku konštatuje, že východná časť je vhodná na asanáciu. Všetky drevené prvky, vrátane stropov a strechy sú poškodené do takej miery, že je hospodárnejšia a v niektorých miestach realizovateľná len výmena za nové. Murivo obvodových stien je poškodené, v spodných aj horných častiach vplyvom vzliňania vlhkosti a zatekania strechy. Na mnohých miestach sú tehly vypadnuté, pevnosť muriva je minimálna a zo statického hľadiska je nutné označiť steny za neúnosné – neprenesú ani vlastnú hmotnosť.

Navyše neboli realizované sondy na preverenie únosnosti základov.

Dňa 31.03.2023 bol vypracovaný k predmetným stavbám, súp. č. 49,50 statický posudok Ing. Vladimírom Kohútom - autorizovaným stavebným inžinierom. Tento statický posudok

bol vypracovaný vzhľadom na požiadavku Krajského pamiatkového úradu Trenčín, aby sa vyjadril ku stavu nosných konštrukcii NKP Mlyna vodného. Všetky podklady ako aj fotografie sú obsiahnuté v predmetnom statickom posudku.

Ing. Kohút v dotknutom statickom posudku sa stotožňuje s argumentáciou svojho kolegu Ing. Šimončíča ohľadom kompletného odstránenia východného krídla a túto argumentáciu považuje za správnu s tým, že ju nie je možné aplikovať vzhľadom na status budovy ako NKP. Dovoľujeme si upriamiť pozornosť na skutočnosť, že objednávateľom tohto statického posudku nebola Obec Pobedim.

Statické posúdenie budovy je uvedené v bode 5.2.1.1. a hodnotené podľa všeobecnej klasifikačnej stupnice stupňom V – Havarijná porucha. Klasifikácia chýb a porúch podľa závažnosti chýb statického pôsobenia a bezpečnosti konštrukcie je hodnotená stupňom S-VI - konštrukcia s významnými rozsiahlymi poruchami s potrebou bezodkladných opráv.

Statické posúdenie vodorovných nosných konštrukcii je uvedené v bode 5.2.2. a to lokálne prehnutie uloženia stropu nad 2. NP, pretieklo až do stropu nad 1. NP.

Drevený strop sa zatiaľ nezrútil len vďaka dodatočnému podchyteniu priečnym oceľovým profilom.

Taktiež statické hodnotenie označené stupňom V – Havarijná porucha, bezpečnosť a úžitkové vlastnosti hlavných konštrukcii je vážne ohrozená.

Statické posúdenie – Krov je uvedené v bode 5.2.3.1, označené stupňom V – Havarijná porucha, bezpečnosť a úžitkové vlastnosti hlavných konštrukcii je vážne ohrozená. Klasifikácia chýb a porúch podľa závažnosti chýb statického pôsobenia a bezpečnosti konštrukcie je hodnotená stupňom S-VI - konštrukcia s významnými rozsiahlymi poruchami s potrebou bezodkladných opráv.

Tak ako konštatuje aj pamiatkový úrad, oba statické posudky konštatujú havarijný stav východnej časti dotknutej pamiatky.

Tieto vyššie uvedené odborné posudky pamiatkový úrad absolútne odignoroval vzhľadom na skutočnosť zamietnutia nášho podnetu, ktorý reflektoval skutočný stav objektu.

Správny orgán napriek jednoznačnej odbornosti vyššie uvedených statickov konštatuje, že stavebno-technický stav NKP – v tomto prípade dotknutej východnej časti NKP nie je dôvodom na zrušenie vyhlásenia NKP resp. zmenu vyhlásenia NKP zúžením pamiatkovej ochrany o pamiatkový objekt alebo jeho časť. Narušený stavebno-technický stav východnej časti NKP nespôsobil zánik pamiatkových hodnôt predmetnej NKP. Pamiatkový úrad sa ďalej odvoláva na tú časť posudku Ing. V. Kohúta, kde sa uvádza, že súčasný stav je možné zvrátiť zasiahnutím vhodnými a nateraz nevyhnutnými opatreniami do súčasného havarijného stavebno-technického stavu objektu a vytvoriť tak časový priestor na zvolenie následného odborného postupu a realizáciu ďalších sanačných prác na predmetnej časti NKP v zmysle usmernení a rozhodnutia KPÚ Trenčín.

Vyššie uvedený návrh opatrení zásahu do havarijného stavu je podľa názoru Obce Pobedim len odvracaním potreby riešenia tohto problému postupným predlžovaním nezvratného

procesu chátrania objektu, ktorý aj v tomto stave je nebezpečný pre občanov a ohrozujúci ich život a zdravie.

Ďalej sa v odôvodnení uvádza stanovisko KPÚ Trenčín, ktorý uviedol, že súčasný stav je spôsobený dlhodobým zanedbávaním základnej údržby zo strany vlastníka.

Na to treba uviesť nasledovné:

Predmetná stavba je tvorená z dvoch objektov, pričom nehnuteľnosť vedená na parcele č. 306 je vedená v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb, na ktoré Obec Pobeďim nemá žiaden dosah, čo sa týka vlastníckych a užívacích práv a povinností. Pamiatkový úrad v napadnutom rozhodnutí deklaruje vzájomnú previazanosť oboch funkčných častí objektu.

Z výlučne objektívnych dôvodov v jednotlivých podaniach bližšie opísaných nebolo reálne možné realizovať stavebné práce v úradom uloženej lehote a v úradom uloženom rozsahu. Taktiež zo strany ďalších spoluvlastníkov boli vznesené námietky týkajúce sa ich finančnej insolventnosti a vôbec akejkolvek možnosti vkladania svojho úsilia, energie ako aj finančných prostriedkov do objektu, ktorý je pre nich len rizikom vzhľadom na jeho chátrajúci stav.

Navyše ako aj vyplýva z vyššie uvedených statických posudkov, že predmetná stavba – Mlyn ako NKP je v havarijnom stave, jej bezpečnosť a úžitkové vlastnosti sú vážne ohrozené, nie je možné ju rekonštruovať aj vzhľadom na nezvratné poškodenia, a preto by pripadala do úvahy len náhrada za nové konštrukcie, čo však nie je vo finančných možnostiach obce a už vôbec nie je možné zabezpečiť zo strany ďalších podielových spoluvlastníkov.

Pamiatkový úrad ďalej konštatuje genézu komunikácie medzi Obcou Pobeďim a KPU Trenčín.

V prvom rade je potrebné uviesť, že Obec Pobeďim od samého počiatku predmetného konania komunikovala s Krajským pamiatkovým úradom Trenčín. Od rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Trenčín / ďalej aj „úrad“ / zo dňa 1.12.2021 Obec Pobeďim realizovala kroky k splneniu uložených povinností a o týchto jednotlivých krokoch aj úrad písomne informovala.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že Obec Pobeďim splnila príslušným pamiatkovým úradom tie podmienky, ktoré bolo možné realizovať. Napriek tejto skutočnosti to boli neodkladné zabezpečovacie úkony, ktoré nemali žiaden vplyv na statický stav predmetnej budovy ako vyplýva z vyššie uvedených statických posudkov.

Dňa 08.06.2023 sa konalo rokovanie a obhliadka predmetnej stavby na podnet Krajského pamiatkového úradu Trenčín za účasti viacerých dotknutých osôb a inštitúcií. Krajský pamiatkový úrad navrhoval najnutnejšie opatrenia, s ktorými ale Obec Pobeďim vyjadřila nesúhlas, a to najmä z finančných dôvodov ale aj z časového hľadiska nie je možné tieto navrhnuté opatrenie reálne vykonať. Ďalším dôvodom je množstvo podielových spoluvlastníkov západnej časti objektu.

Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že nie je pravdou, že by uvedený stav bol spôsobený nečinnosťou či nekonaním Obce Pobeďim.

Je potrebné sa na uvedenú vec pozrieť objektívne a v jednotlivých súvislostiach, a to aj historických. Mlyn sa nepoužíva už od 60-tich rokov minulého storočia.

Rozhodovanie o pokutách a neustále ukladanie nových povinností už pre aj tak finančne zaťaženú obec nie je riešením. Uvedené nie je na prospech ani obci, ani jej občanom a v končnom dôsledku ani samotnému objektu. Ten medzičasom ďalej chátra a tento stav je neúnosný.

Napriek všetkým argumentom, obhliadkam, znaleckým posudkom naďalej pamiatkový úrad oprel svoje rozhodnutie o tvrdenie, že pamiatkový objekt mlyn vodný (č. ÚZPF 1298/1) vykazuje naďalej pamiatkové hodnoty definované § 2 ods. 2 pamiatkového zákona, pre ktoré bol vyhlásený za NKP, a to pamiatkovú hodnotu historickú, urbanistickú, krajinnú, architektonickú, technickú a umelecko-remeselnú, ktoré sú špecifikované v odôvodnení tohto rozhodnutia. Keďže nedošlo k zániku pamiatkových hodnôt NKP, ktoré by odôvodňovali zrušenie jej pamiatkovej hodnoty, ani neboli zistené nové skutočnosti a naplnený verejný záujem na zmene vyhlásenia NKP zúžením objektovej skladby o predmetný pamiatkový objekt Mlyn vodný – budovu mlyna, ktorá je predmetom podania Obce Pobedim, neboli splnené podmienky podľa § 20 ods. 1 pamiatkového zákona pre zmenu vyhlásenia NKP zúžením jej objektovej skladby o niektorý z pamiatkových objektov.

Správny orgán zároveň konštatuje, že nie je možné zrušenie pamiatkovej ochrany časti pamiatkového objektu. Stavebno-historický vývoj objektu dokladá vzájomnú previazanosť oboch funkčných častí, tak ako bolo zvyčajné pri tomto type technickej stavby – objekt bol využívaný na výrobu (mletie obilia) a časť bola využívaná na bývanie mlynára. Havarijný stavebno-technický stav NKP resp. jej časti, ani nedostatok finančných prostriedkov, ktorými Obec Pobedim odôvodnila svoju žiadosť o zrušenie vyhlásenia časti NKP, nie sú v zmysle vyššie uvedených skutočností, a to predovšetkým vo vzťahu k pretrvávajúcim dochovaným pamiatkovým hodnotám predmetnej NKP relevantné.

Ustanovenie § 20 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v platnom znení

„Ak nastanú nové skutočnosti, môže pamiatkový úrad vyhlásenie kultúrnej pamiatky alebo vláda vyhlásenie pamiatkovej rezervácie alebo ministerstvo vyhlásenie pamiatkovej zóny zmeniť vo verejnom záujme alebo po zániku pamiatkových hodnôt aj zrušiť. Vyhlásenie ochranného pásma podľa § 18 ods. 2 môže pamiatkový úrad rozhodnutím na základe stanoviska obce vo verejnom záujme zmeniť alebo zrušiť. Ak dôjde k zrušeniu vyhlásenia kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny, pamiatkový úrad rozhodnutím zruší vyhlásenie ochranného pásma.“

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa pamiatkový úrad nevysporiadal s dôvodom, o ktorý sa pôvodný podnet podával, a to verejný záujem na zmene vyhlásenia národnej kultúrnej pamiatky. Len stroho sa obmedzil na konštatovanie, že nedostatok finančných prostriedkov vlastníkov objektu ako aj jeho havarijný stav nie sú relevantné.

Na to si dovoľujeme dať rečnícku otázku: čo viac je potom relevantné pre pamiatkový úrad a vo verejnom záujme ako havarijný, život a zdravie ohrozujúci stav objektu v spojitosti s nemožnosťou odstránenia tohto stavu? Verejný záujem má mať na zreteli zachovanie spoločného dobra a spoločenského prospechu. A ten dosiahneme jedine odstránením

havarijného stavu objektu, ktorý v súčasnom stave nie je nikomu na prospech, ba len na ujmu.

Na argumentáciu obce týkajúcu sa nedostatku finančných prostriedkov pamiatkový úrad uviedol, že v zmysle § 28 ods. 1 písm. a) a b) pamiatkového zákona má vlastník právo požiadať príslušný krajský pamiatkový úrad o bezplatné poskytnutie odbornej a metodologickej pomoci vo veciach ochrany kultúrnej pamiatky a požiadať o finančný príspevok alebo o poskytnutie štátnej pomoci na zachovanie pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky. Zo strany štátu je možné uchádzať sa o finančné prostriedky z dotačného programu Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“. Ďalšie možnosti financovania ponúkajú samosprávne kraje zo svojich rozpočtov alebo grantových programov, rovnako aj nadácie (napr. Nadácia SPP) alebo nadačné fondy.

Áno, je možné žiadať o finančnú dotáciu, ktorá ale obci Pobedim nebola nikdy na tento účel poskytnutá. Pamiatkový úrad uviedol výpočet možných alternatív získania finančných prostriedkov na účel obnovy a zachovania objektu, pričom uvedený výpočet ignoruje reálny stav možnosti dosiahnutia úspechu obdobných žiadostí a v konečnom dôsledku ide len o mrhanie časom, energiu zamestnancov obce bez reálneho výsledku, ktorý čas a energiu by mohli vložiť do iných aktivít obce prospešných pre jej občanov.

Uvedený podnet sme podali s odôvodnením verejného záujmu v spojitosti s havarijným stavom objektu v zmysle dvoch znaleckých posudkov. V súčasnosti občania ako aj široká verejnosť, spoločnosť, nemá z daného objektu žiadny ošoh, navyše havarijný stav objektu pre nich predstavuje len riziko ohrozenia zdravia a životov.

Pamiatkový úrad ďalej uviedol, že havarijný stav objektu, ako aj nedostatok finančných prostriedkov obce, ako aj ďalších podielových spoluvlastníkov, keďže v zmysle napadnutého rozhodnutia ide o vzájomnú previazanosť oboch funkčných častí daného objektu, nie sú v zmysle vyššie uvedených skutočností, a to predovšetkým vo vzťahu k pretrvávajúcim dochovaným pamiatkovým hodnotám predmetnej NKP relevantné.

S uvedenou argumentáciou zásadne nesúhlasíme. Čo viac je skutkovo relevantné ako havarijný – životu a zdraviu osôb nebezpečný stav objektu v spojitosti s nemožnosťou jeho zachovania či obnovy, keďže na túto nie sú finančné prostriedky. Podľa nášho názoru je tu jednoznačne daný dôvod na vyhovie n nášho podnetu, a to vo verejnom záujme vzhľadom na aktuálny, naďalej len zhoršujúci sa stav objektu.

Na základe vyššie opísaných skutkových a právnych okolností predmetnej právnej veci týmto navrhujeme, aby pamiatkový úrad konal v súlade s ust. § 57 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. a odvolaniu v plnom rozsahu vyhovel alebo aby ho predložil odvolaciemu orgánu, ktorému navrhujeme, aby nami napadnuté rozhodnutie Pamiatkového úradu Slovenskej republiky zo dňa 28.03.2024, č. Z-PUSR-027462/2024 o zamietnutí zmeny vyhlásenia národnej kultúrnej pamiatky Mlyn vodný v Pobedime **zrušil** v plnom rozsahu a vrátil vec správne mu orgánu, ktorý rozhodnutie vydal na nové prejednanie a rozhodnutie.

S pozdravom

.....

Mgr. Andrea Augustínová
starostka obce Pobedim